

MUNUAISEN HISTOLOGINEN TUTKIMUS Ki-PAD, 4067

Tiedustelut: Tekniset ohjeet: Patologian laboratorio, näytteiden vastaanotto puh. 044-7113482 ja/tai immunohistokemian laboratorio puh. 044-7113971.

Yhteyshenkilöt: Patologian erikoislääkäri, apulaisylilääkäri Reijo Sironen (puh. 044-7113479, reijo.sironen@kuh.fi) ja klinikakaylilääkäri Vesa Kärjä (puh. 044-7113471, vesa.karja@kuh.fi)

Indikaatio: Epäily munuaisparenkyymin, munuaiskerästen ja verisuonten primaaritaudista tai munuaisia affisioivasta systeemisairaudesta.

Lähete: Sähköinen lähete (Weblab/ Multilab, OHJE-2013-02859)

Lähetetiedoista tulee ilmetä näytteenotindikaatio ja keskeiset nefropatologisessa diagnostiikassa vaadittavat kliiniset taustatiedot, jotka saattaisivat vaikuttaa patologin tulkintaan. Aina on ilmoitettava mahdollisimman tarkasti näytteenottoa. Läheteeseen merkitään puhelinumero, mihin patologin välitön vastaus näytteen edustavuudesta ilmoitetaan.

Esitietoihin tulee merkitä myös tieto näytteen mahdollisesta tartuntavaarallisuudesta (esim. hepatiitti, HIV, tuberkuloosi, prionitauti).

Näyteastia: Tuorenäyte: styroksilevy tai muoviasia, jossa näyte on kosteisiin keittosuolakääreisiin käärittynä.

Patologian laboratorion toimesta kudoslieriö jaotellaan:

- a) **Immunofluoresenssinäyte:** Tuorenäyte.
- b) **Valomikroskooppinäyte:** 10% puskuroitua formaliinia sisältävä tiiviskantinen näyteastia.
- c) **Elektronimikroskooppinäyte:** EM fiksatiivia (1 % glutaraldehydi + 4 % formaldehydi) sisältävä tiiviskorkkinen näyteastia.

Näyte: Kudosnäytteen edustavuus (= glomerulusten määrä biopsiassa) arvioidaan tuorekudoksesta välittömästi stereomikroskooppisesti; mikäli näyte on epäedustava, patologi ilmoittaa tästä puhelimitse näytteen ottaneelle taholle mahdollista lisänäytteenottoa varten. Näyteastian on merkittävä potilaan henkilötiedot ja niiden on täsmättävä läheteeseen.

Edustava kudoslieriö jaetaan patologian laboratorion toimesta kolmeen osaan: kuorikerroksen puoleisesta päästä lähtien näytteet otetaan immunofluoresenssia, elektronimikroskopiaa ja valomikroskopiaa varten

Näytteen säilytys ja kuljetus: Näytteet säilytetään ja kuljetetaan huoneenlämmössä. Tuorenäyte toimitetaan välittömästi patologian näytteiden vastaanottoon (virka-aikana ma-pe klo 8-15).

Menetelmä: Näytteestä valmistetaan jääleikkeet immunofluoresenssiin ja parafiinileikkeet valomikroskopiaan. Ohutleikkeet ja elektronimikroskopiatutkimus tehdään vain, mikäli siihen on lääketieteellinen indikaatio. Kudosleikkeiden värjäysvalikoimaan kuuluu perusvärjäys (hematoksyliini-eosiini) ja erikoisvärjäyksiä (kongopuna, massonin trikromi, jonesin hopeametenamiini ja PAS-värjäys) että erikoistutkimuksia (immunohistokemia ja elektronimikroskooppitutkimus) patologin harkinnan mukaan. Värjätyt leikkeet tutkitaan mikroskoopilla. Menetelmä on akkreditoitu (FINAS, SFS-EN ISO 15189:2013).

Tulkinta: Patologian erikoislääkäri tai vastuuhenkilön valtuuttama erikoistuva lääkäri antaa mikroskooppitutkimuksen perusteella lausunnon, johon kuuluu patologisanatominen diagnoosi (PAD). Myös läheteessä esitettyihin spesifeihin kysymyksenasetteluihin vastataan.

- Virhelähteet:** Glomerulusten vähäinen lukumäärä ja sklerosoituneisuus vaikeuttavat luotettavaa tulkintaa. Glomerulusten lukumäärä vaikuttaa näytteen jakamismahdollisuuksiin.
- Tekotiheys:** ma-pe
- Tulos valmiina:** 7 arkipäivän kuluessa näytteen saapumisesta (80%). Elektronimikroskopiaa vaativat näytteet vastataan 30 arkipäivän kuluessa. Tuloksen valmistumiseen vaikuttaa myös erikoistutkimuksien käytön tarve.
- Laatija, pvä:** Reijo Sironen, Satu Remes, 24.8.2020
- Hyväksyjä, pvä:** Vesa Kärjä, 31.8.2020
- Päivitetty, pvä:** Vesa Kärjä, Satu Remes, 27.8.2021

Akkreditoituun pätevyysalueeseen sisältyvä toiminta on nähtävissä verkkosivuilta:
www.finas.fi - Akkreditoituidut toimijat - T343.